

Na nevidljivoj planini

Uspon na Fuji

Umotana u dekiću, udobno sam se ugniježdila u sjedalu uz prozor na letu iz Dubaija za Tokio. Dok nadliječemo sjeverni Pakistan u avionu skoro svi spavaju. Pijuckajući vruću senču, s užitkom ispod nas promatram masiv Karakoruma koji pripada sjevernoj skupini lanca Himalaje. U jednom trenutku podigli smo se dovoljno iznad oblaka, pa se južno od aviona ukazala piramida najvišeg vrha ovog dijela Himalaje, teško pristupačna "Divlja planina" Dapsang, među alpinistima poznata kao K2. Dok je ostatak himalajskog gorja ispod nas ostao prekriven oblacima, ovaj legendarni vrh okupan suncem apsolutno dominira krajolikom. Ponosno uzdignut, usamljeni je otok u beskaraju nebeskog oceana. Promatrajući ga uživo, osjećam neizmjernu zahvalnost. Na ovaj put krenula sam pod teškim okolnostima, no gledajući u nestvarni prizor po visini drugog vrha svijeta, znam da je odluka bila ispravna i da je sve baš onako kako treba biti.

Učitelji zena uobičajeno su koristili štap kao alat pomoću kojeg su udarcima vraćali pažnju svojih učenika s nebitnih stvari na "ovdje-i-sad". Prije šest godina razboljela sam se od karcinoma. Uskoro je bolest postala moj Učitelj. Kad malo odlutam i zastranim, zvekne me i podsjeti na ono bitno.

Ovo ljeto bilo je izrazito turbulentno. Loši nalazi, pa lažni loši nalazi, četvrta operacija, opet loši nalazi, pa pripreme za petu operaciju. Umalo sam odustala od davno sanjanog puta u Japan. No tad sam se prisjetila jednog razgovora s mojim karcinomom.. bilo je to doma, u Sisku. U 4 sata u jutro trčala sam uz Kupu. Grad je spavao. U nježnoj izmaglici reflektori su osvijetljavali Stari most i njegov odraz u nevidljivoj vodi. Svjetla lampi iz Vrbine ljeskala su se na površini rijeke. I mjesec, savršeno okrugao...

- vidiš li Kupu?, pitao me karcinom.

- ne

- a što vidiš?

- vidim odraze svjetla na nevidljivoj površini..

- aha.. a vidiš li svoju dušu?

- ne

- a što vidiš?

- vidim bljeskave iskre svih proživljenih trenutaka. Trenutaka u kojima sam bila potpuno prisutna, osviještena. Trenutaka za pamćenje.."

Moj "štap" svako malo treskom me podsjeti da je to jedino što je doista bitno. Jedino doista stvarno. Jedino što ostaje. Odraz blistavih zvijezda osviještenih trenutaka na nevidljivoj površini Života. Prisjetivši se ovog razgovora s bolešću, između svih pretraga i termina operacija uspjela sam pronaći dva slobodna tjedna i rezervirala kartu za Japan.

Na put sam krenula s malim ruksakom od 28 litara. Nosim minimum stvari, jer osim Fujia sa svom prtljagom planiram penjati i Tateyamu, vulkan za koji kažu da ima najljepši krater na svijetu. U planu je popeti se i na Nantai-san, sveti vulkan s jednim od najstarijih šinto svetišta na vrhu. No naravno, sve ovisi i o vremenu, jer rezervnih dana za slučaj oluje nemam. A za kraj, želja je na Okinawi obići skrivena sveta mjesta jedne prastare civilizacije koja je na tim prostorima obitavala davno prije sadašnjeg stanovništva.. Ukratko, u dva tjedna plan je proživjeti san.

U Tokio sam stigla iza ponoći. Nakon brze vožnje vlakom krcatim kao da je podne, došla sam do hotela gdje me na recepciji prije upisne papirologije dočekalo obavezno izuvanje i preobuvanje u šlapice. Recepcionar

me na lošem engleskom uputio do moje kapsule. Zavukavši se u njenu unutrašnjost, naišla sam na neviđeni komfor. Unutra me dočekala klima, TV, torbica s kozmetikom, uključivši čak i revitalizirajuću masku za lice... i najudobniji madrac ikad!

Tokio me iznenadio. U ljušturi supermodernog velegrada krije se mnogo ljudskosti. Unatoč gužvama gradom vlada mirnoća. Nakon šetnje parkovima svetišta Meiji i vrtovima Carske palače, opuštanja u dvorištu Senso-ji hrama i Nacionalnog muzeja, došlo je vrijeme nabavke namirnica za sutrašnji uspon na Fuji. Pošto se s planine ne ću spuštati istim putem, pa na uspon idem sa svim što ću u iduća dva tjedna posjedovati, kriteriji pri odabiru hrane vrlo su jednostavni: što manja težina! Jedna čokolada i tri sendviča sa super tankim slojem pjenastog bijelog kruha, ukupno 40 deka. Uz dvije litre vode, na leđima ću nositi 10 kilograma.

Još uvijek aktivni vulkan Fuji sa svojih 3776 m/nv najviša je planina u Japanu. Snijegom pokriveni vrh njegovog stošca promatran kroz rascvjetale grane trešanja nepresušan je izvor inspiracije umjetnicima, od modernih fotografa do tradicionalnih haiku pjesnika. Stoga ne iznenađuje da se ovaj mistični stratovulkan nalazi na UNESCO-vom popisu mjesta svjetske baštine u Aziji. U šintoizmu, izvornoj japanskoj religiji, Fuji se štuje kao sveta planina, pa je mnogim Japancima uspon na njega dio duhovnog hodočašća. Što se tiče vremenskih uvjeta, Fuji je jako prevrtljiva planina, i ima jedan od najmanjih postotaka vidljivosti na svijetu. Planinarski domovi i staze otvoreni su samo dva mjeseca godišnje, od početka srpnja do početka rujna. Ostalih deset mjeseci u godini domovi su zatvoreni, a vrijeme ekstremno prevrtljivo. Tada lokalne vlasti preporučuju uspon samo iskusnim alpinistima, uz obaveznu prijavu uspona, s popisom sudionika i predviđenim smjerom kretanja. Na žalost, tijekom ljeta kad su staze otvorene, statistički je vidljivost na Fujiju najniža. Preciznije, ta vidljivost u srpnju, kad sam se upustila u ovu avanturu, statistički iznosi svega tri od trideset i jednog dana u mjesecu. Najbolja je vidljivost, kad i građani Tokia mogu uživati u pogledu na stotinjak kilometara udaljenu svetu planinu, tijekom studenog (17/30), prosinca (24/31) i siječnja (25/31). No tad su i vremenski uvjeti za uspon najopasniji. U ljetnim mjesecima sasvim je moguće uspeti se na vrh i spustiti se dolje u jednom danu, za što je potrebno desetak sati. No pošto ću penjati sama s prilično teškim ruksakom, odlučila sam ne divljati. Rezervirala sam noćenje u planinarskom domu Fujisan Hotel na 3400 m/nv. Vremenska prognoza nije loša. Predviđena je kiša u večernjim satima, u vrijeme kad ću već biti u domu, koja bi trebala prestati do 2 sata u jutro, kad sam planirala nastavak uspona, kako bih do izlaska sunca bila na vrhu. Postoje 4 glavna smjera prilaza vrhu, a staza Yoshida je najstariji i najposjećeniji put, kojim ću i ja krenuti prema gore. Pošto ću imati puno vremena za uspon do doma, odlučila sam iz Tokia krenuti kasnijim autobusom, pa ću uspon započeti tek oko jedan sat poslijepodne. Mada sam inače ranoranioc i u planinu uobičajeno krećem još pod mjesečinom, na ovom usponu, protivno vlastitoj prirodi, odlučila sam slijediti preporuke Japanaca i penjati onako kako to i oni rade: krenuti kasno, poslijepodne, popeti se do doma i prenoćiti, pa prije svitanja nastaviti prema vrhu, nadajući se da ću statistički pogoditi baš taj jedan od sveukupno tri dana u mjesecu, kad se izlazak sunca doista može vidjeti!

Na mjesto do mene u autobusu do Pete Yoshida postaje, od kuda započinje uspon iznad gradića Kawaguchi-ko, sjela je Rani, mlada Amerikanka indijskog porijekla. Isto kao i ja, i ona Japanom putuje sama. Ubrzo smo počele razmjenjivati korisne informacije i zaključile da se možemo zajedno popeti do mog doma, od kuda će ona dalje nastaviti sama, jer je uplatila noćenje u domu iznad mog. Dvosatna vožnja od Tokia do Kawaguchi-ko, malenog gradića na istoimenom jezeru u dolini Pet Fuji jezera, u ćaskanju s Rani prohujala je u trenu. No koliko god smo se trudile vidjeti bar naznaku Fujia, iščekujuće zurenje u smjeru vulkana ničim nije odavalo da bi se tu uopće mogla nalaziti nekakva planina. Kad se autobus počeo penjati prema Petoj

postaji, zašli smo u gustu mliječnu maglu. Pripremavši se za ovaj uspon, naišla sam na podatak da je duž staza postavljena debela užad koja služi kao orijentacija prilikom smanjene vidljivosti.

Izašavši van iz autobusa, kad sam zakoračila u gustu bjelinu, shvatila sam o kakvoj (ne)vidljivosti se radi.

Ime *Fuji* potječe iz Ainu jezika i znači *Vječni život*. Ovoj nevidljivoj planini nema prikladnijeg imena. Hodanje njenim obroncima obavijenim gustom koprenom magle, doista podsjeća na život programiran automatizmom. Zaokupljeni velom obaveza i svih drugih distrakcija koje se nađu na putu, više ne vidimo dar Života koji nosimo u sebi. Dok neprekidno pulsira u nama, opažamo ga rijetko, poput Fujia. Svu snagu Života osjećamo jedino dok bivamo osviješteni u trenutku ili kad djelujemo iz srca, potpuno u skladu s vlastitom prirodom. Zahvalnost i milost koje nas tada preplavljuju, izazivaju uzdahe oduševljenja. Baš poput pogleda na mističnu planinu, kad se rastvore oblaci.

Put je na 2300 m/nv započeo prilično strmom cik-cak širokom kaldrmom utabanom u crnom vulkanskom pijesku. Penjači koji su krenuli rano jutros, nakon uspješnog uspona silazili su dolje. Stazom Yoshida u dva mjeseca, koliko je godišnje otvorena, prođe oko 170 tisuća ljudi, a najveće gužve su vikendom. Danas je petak, pa se nadam da nećemo upasti u veliku gužvu. Ipak, na putu prema gore počele su se sakupljati sve brojnije grupe ljudi, stranaca i Japanaca. Gledajući njihovu opremu i sporo nespretno kretanje bilo je očigledno da se ne radi o iskusnim planinarima. Počela je kiša. Navlačimo kabanice. U obližnjem odmorištu, jednom od mnogobrojnih smještenih duž Yoshida puta, govore nam da sutra nećemo moći na vrh jer dolazi tajfun. Kakav sad tajfun?! Pa prognoze nisu spominjale nikakav tajfun! Ali eto, od nekud se stvorio i kreće se u smjeru Fujia, gdje bi punom snagom trebao udariti baš sutra u jutro! Hodajući sve brže, Rani i ja razmišljamo o promjeni strategije: požuriti gore, i popeti se do vrha još danas, pa se spustiti na noćenje svaka u svoj dom. U jednom trenu gusti oblaci ispod nas su se otvorili i razotkrili dolinu Pet Fuji jezera i iznad njih ogromnu dugu. U trenutcima s takvim pogledom kiša više ne smeta. No čarolija se brzo raspinula u kopreni novog sloja tmurnih oblaka. Kako smo dobivale na visini, tako su jačali kiša i vjetar. Oblaci su se u crnilu sjedinili s vulkanskim pijeskom. Grupe sporih penjača s lakoćom smo prestizale sve dok se staza nije suzila, a kad je počeo dio uspona gdje se penje po stijenama i treba koristiti i ruke, nastao je zastoj sa sve većom gužvom. Gdje smo mogle, priječile smo stazu da izbjegnemo gužvu, ali svejedno svako malo smo upadale u sporu kolonu u kojoj bi zaobilaženje penjača bilo opasno za nas, a preticanje nepristojno i bezobzirno prema njima. Postalo je jasno da se plan o nastavku uspona do vrha danas, neće ostvariti. Kiša je postajala sve jača, a zapusi ledenog vjetra udrlenili su mi lice. Dok smo došle do mog doma, išibane vjetrom, obje smo promrzle do kosti. Ušle smo unutra i domar nas je odmah pitao imamo li rezervacije. Objasnila sam mu da ja imam rezervaciju i ostajem na noćenju, a da će prijateljica nastaviti dalje nakon što se okrijepi toplim čajem. "Ne!", odrješito će domar. "Ako ne ostaje na spavanju, tu se ne može odmarati." "Ali nema problema, naručit ću večeru kod vas, konzumirat ću, pa nakon toga idem dalje", pojašnjava mu Rani. "Ne može!", otpili ju domar. "Ako ovdje ne spavaš, nema večere, nema odmora. Ili plati 60 eura za noćenje, ili izađi van!" Kiša i vjetar sve su više jačali. Pošto je u gornjem domu već platila noćenje, Rani nije imala izbora nego tako promrzla nastaviti dalje. Bilo mi je strašno gledati ju kako drhteći izlazi u nevjeme. Ostala sam šokirana neviđenom okrutnošću domara. Ispratila sam ju van, natrag na stazu. Ako se vrijeme smiri, u jutro ćemo se sastati na putu prema vrhu. A ako oluja ne prođe, vidjeti ćemo se ponovo u Kyotu. Oprostile smo se, zaželjevši jedna drugoj sreću. Dok Ranina silueta nestaje u oblaku, ulazim u dom i sjedam pored peći.

Nakon tople juhe penjem se u grupnu spavaonu u potkrovlju. Velika prostorija sastoji se od kreveta na kat

sklepanih od dasaka, poredanih u dva reda. Na daskama su tople vreće za spavanje i deke koje su toliko debele da više podsjećaju na ćilime nego na pokrivače. Presvlačim se u suhu odjeću i uvlačim u pola metra osobne topline. Nitko ne spava. Svi s iščekivanjem oslušuju udaranje vjetra i kiše po limenom krovu, s nadom da će olujni naleti oslabiti dovoljno da se krene na vrh. Na žalost, u 2 sata u jutro kiša je padala takvom silinom da se na limenom krovu više nisu čule pojedinačne kapi. Nebo se otvorilo. Oko 4 sata nevjere se malo smirilo. Izvlačim se iz tople vreće, sakupljam stvari i krećem na uspon. Ali staza prema vrhu je zatvorena. Domar mi govori da se moram spustiti dolje što brže, jer tajfun Nari s vjetrovima od preko 100 km/h obrušiti će se na Fuji za otprilike dva sata.

Izbora više nemam, pa se počinjem spuštati. Ne mogu ne primjetiti zanimljivi anagram: na Fuji sam se penjala s Rani, a u spustu društvo će mi praviti Nari! Uskoro dolazim do skretanja za stazu Subashiri koja će me dovesti na istočnu stranu planine, do Pete Subashiri postaje na 2000 m/nv, od kuda autobus vozi za Gotembu. Ova staza nije toliko popularna kao Yoshida. U gornje dvije trećine hoda, staze zapravo niti nema. Tu samo razapeto uže pokazuje smjer kojim se treba kretati niz duboki crni vulkanski pijesak. Na putu sam potpuno sama. Trčim niz pijesak dok naleti vjetra i kiše ponovo jačaju. Ne znam koliko sam puta pala... tamo negdje nakon petog pada prestala sam brojati. Usta i oči puni su mi pijeska, a kabanica je rastrgana. Nakon strmoglavog spusta pijeskom ulazim u šumu i dostižem grupicu planinara. Spuštaju se sa službenim vodičem koji im se obraća na izvrsnom engleskom jeziku. Sustižem ga, zapanjena što jedan Japanac tako dobro govori engleski. No na još veće zaprepaštenje, ispod kapuljače sa službenim oznakama vodiča, osmjehuje mi se Englez, profesionalni planinski vodič koji živi u Japanu! Dok brzamo šumskom stazom, razgovaramo o tajfunu. Grupa koju vodi jučer je bila na vrhu. U oluji su se smrznuli, a u gustom oblaku nisu vidjeli ništa. Jedva su se spustili natrag do doma, prestravljeni da će ih vjetar otpuhati u ponor. Doznajem i da je kasnije, noću, podno vrha pronađen jedan japanski planinar koji je slomio nogu i gore satima ležao zaglavljen. Kad su ga pronašli već je jedva disao, potpuno pothlađen.

Nakon dva sata trčanja niz planinu stigla sam do Pete Subashiri postaje. Pored autobusne stanice nalazi se mala drvena krčma sa suvenirnicom. Unutra se već grije i suši jedna grupica Francuza. Otprilike desetak minuta nakon što sam ušla, vani su zrakom počele letjeti pokidane grane drveća i kante od smeća. Na trenutke udari tajfuna bili su toliko jaki da sam se pribijavala kako će i cijela krčma poletjeti. Kad je stigao autobus, trebalo mu je desetak minuta da se na snažnom vjetru uspije okrenuti. Nekoliko metara koji su nas dijelili od vrata krčme do vrata autobusa, Francuzi i ja prešli smo držeći se jedni za druge. Nakon polusatne vožnje kroz razarajuće nevjere, zavojitom cestom spustili smo se u zavjetrinu. Uskoro smo stigli u Gotembu, mali gradić na istočnoj strani Fujija, kojeg je tajfun Nari na svom bijesnom pohodu zaobišao. Izašla sam iz autobusa na ulicu okupanu suncem.

Čim me ugledala, mlada Japanka sa šaltera za informacije ustala je i pokazala mi da pođem za njom. Otključala je vrata spremišta s umivaonikom i pustila me unutra da se mogu presvući. Kad sam se vidjela u ogledalu, uhvatio me smijeh. Cipele i sva mokra odjeća na meni bili su prekriveni crnim pijeskom. Pijeska je bilo i po licu i u kosi, ušima i nosu. Nakon što sam se očistila i presvukla u suhu odjeću, odšetala sam do autobusne stanice na koju će doći autobus za Kyoto. Pošto sam dosta uranila brzinski se sjurivši s Fujija, preostalo mi je još par sati čekanja do dolaska mog autobusa. Izvan natkrivenog dijela stanice nalaze se dvije drvene klupe. Izvadila sam mokru odjeću iz ruksaka i raširila je po jednoj klupi, da se suši na suncu, a na drugu sam sjela da se ugrijem. Iako se Gotemba nalazi u podnožju Fujija, tu penjači prilično rijetko završe, jer većina ide stazom Yoshida iz sjevernijeg Kawaguchi-ko koji je i bolje povezan s Tokiom. Ovdje su strani

putnici rijetkost. Dok upijam zrake sunca na klupi, ljudi prolaze i ulazeći u gradske autobuse znatiželjno me promatraju. Jedan mršavi starac gestikulacijom me pita može li sjesti do mene. Uz osmjeh mu klimam da je slobodno. "Fuji?", pita me pokazujući u smjeru nevidljive planine, a ja mu klimam potvrdno. Vidim da me želi još nešto pitati, ali ne nalazi riječi. Prilazi nam mladić koji nas je promatrao, i prevodi starčevo pitanje, "od kuda sam?" Zahvaljujući prevoditelju, starac i ja uskoro smo se našli u intenzivnoj konverzaciji. Ispituje me kako izgleda Hrvatska i da li je drugačija od Japana. Našem prevoditelju dolazi autobus, no uskoro su na njegovo mjesto uskočile dvije srednjoškolke. Sve ih o meni zanima: u kakvoj kući živim, čime se bavim, kako to da putujem sama... Pričam im o jučerašnjem usponu na Fuji... o dugi nad jezerima, oluji, silasku, tajfunu. Objašnjavam da mi nije žao što nisam stigla do vrha, nego jer planinu koja je nepresušna muza umjetnika, a na kojoj sam provela dvadesetak sati, zapravo uopće nisam vidjela. Pitam starca koji je proveo život podno Fujia da li se ikad popeo gore. "Ne", uz osmjeh odmahuje glavom. Pojašnjava kako se domaći na Fuji ne penju. Oni ga promatraju iz daljine.